

AL-AAIUN 1974: HISTÒRIES D'UNS DIES

VICENT ANDRÉS ESTELLÉS, CORRESPONSAL DE GUERRA

No obstant tothom conega Vicent Andrés Estellés com el gran poeta del País Valencià a conseqüència de la seua immensa i molt coneguda obra poètica, cal tindre en compte que existeix una altra faceta que va caracteritzar la vida d'Estellés i que va influenciar la seua forma d'escriure i de fer poesia: la seua professió com a periodista de *Las Provincias* durant quasi dues dècades (1959-1974). Aquesta part de la vida d'Estellés és poc coneguda i estudiada, de fet hi ha només un estudi que s'ha dut a terme sobre aquest tema, *Obra Periodística*, a cura d'Emili Casanova (Denes, 2002) on es fa un breu anàlisi de l'obra periodística escrita en castellà i en valencià durant els anys a *Las Provincias*. Els seus articles periodístics que encontrem en el llibre tenen una gran importància perquè fou un dels primers a desafiar el règim escrivint en català en un periòdic conservador, per tal de mantenir viu el conreu d'una llengua que el franquisme volia esborrar, i donant-nos una vegada més prova del seu gran talent a l'hora d'escriure i de fer emergir la seua habilitat com a periodista. Recentment, el novembre de 2022, Vicent Garcia Devís va publicar la segona edició del seu llibre *El Sàhara. La terra promesa* (Institució Alfons el Magnànim) i és precisament en aquesta segona edició on apareixen uns articles molt interessants escrits per Vicent Andrés Estellés que, entre el 22 i el 30 de setembre de 1974 es trobava a Al-Aaiun com a corresponsal de guerra – per primera i última vegada – per a donar cobertura informativa des de la zona zero del conflicte que esclatarà un any més tard amb la Marxa Verda (6-9 de novembre de 1975). Aquests sis articles són molt interessants ja que Estellés no es limita a fer una crònica sobre el que estava passant en el Sàhara, sinó també perquè ens conta amb la seua senzillesa que li caracteritza, com era la vida diària en el desert, quines eren els costums del Ramadà, fins a fer-nos un retrat de les ciutats que va visitar durant la seua estància. Aquests articles, per la forma en la què estan escrits es poden llegir també com una mena de dietari ja que el autor parla en primera persona i a més d'informar-nos, ens conta de les seues jornades allí, fent transparentar també les seues emocions i el seu estat anímic. Eixa mateixa manera d'escriure la trobarem també anys més tard en el llibre *El forn del sol* (Gregal Llibres, 1986) on encontrem onze textos sobre diferents temàtiques d'estil assagístic-dietarístic; les sis cròniques d'Estellés a Al-Aaiun podrien perfectament encaixar en aquest llibre pel

que fa l'estil d'escriptura i les narracions que llegim. Per tant, descobrir i estudiar aquests articles és important per a comprendre millor la figura polièdrica del burjassoter i per a veure fins a quin punt la seua professió com a periodista va influir en la seua forma de fer poesia.